

Dr Ryszard Szarfenberg
 Instytut Polityki społecznej
 Uniwersytet Warszawski
www.ips.uw.edu.pl/rszarf/
r.szarfenberg@uw.edu.pl

Czy mamy najwyższe podatki na świecie? Czy wysokie podatki to czynnik odpowiedzialny za wysoką stopę bezrobocia w Polsce?

W gazecie codziennej Fakt z dnia 16.03.05 ukazał się artykuł „Płacimy podatki największe w Świecie”, w którym powoływano się na najnowszy raport Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju. Według autora artykułu Polacy ze skromnej pensji muszą płacić aż 41,5 proc. podatków i składek, w Czechach jest to 29,5 proc., a w USA już tylko 16,5 proc. Jeżeli jednak spojrzymy do raportu na jaki powoływał się Fakt prawda okazuje się inna. W przeliczeniu na dolary według siły nabywczej koszty pracy w Polsce są jedne z najniższych wśród krajów OECD, zajmujemy bowiem 27 miejsce na trzydzieści. Poza tym również w rankingu udziału kosztów pozapłacowych w całości kosztów pracy również nie jesteśmy na pierwszym, tylko na 11 miejscu. Narzeka się na wysokie podatki w Polsce, a okazuje się, że jesteśmy na 26 miejscu pod względem udziału podatków dochodowych w kosztach pracy.

Państwo	Standaryzowana stopa bezrobocia w 2004	Podatek dochodowy jako % kosztów pracy	Składki na ubezpieczenie społeczne jako % kosztów pracy		Łącznie jako % kosztów pracy	Koszty pracy w dolarach z uwzględnieniem siły nabywczej
			pracownik	pracodawca		
Belgium	7,8	20,5	10,7	23,0	54,2	46261
Germany	9,5	16,2	17,3	17,3	50,7	42543
Sweden	6,3	18,1	5,3	24,6	48,0	34606
France	9,6	9,4	9,8	28,2	47,4	35443
Hungary	5,9	9,0	9,9	26,9	45,8	13229
Italy	8,0	14,0	6,9	24,9	45,7	35005
Austria	4,5	8,4	14,0	22,5	44,9	34356
Finland	8,9	19,5	4,9	19,4	43,8	37174
Czech Republic	8,3	8,4	9,3	25,9	43,6	19395
Netherlands	4,7	7,3	22,2	14,0	43,6	39614
Poland	18,8	5,1	21,1	17,0	43,1	17319
Turkey	10,0	12,7	12,3	17,7	42,7	20003
Slovak Republic	18	5,8	9,9	26,3	42,0	13997
Denmark	5,4	30,4	10,5	0,5	41,5	37788
Spain	10,8	9,7	4,9	23,4	38,0	29382
Norway	4,5	18,5	6,9	11,5	36,9	37550
Greece	10,5	0,5	12,5	21,9	34,9	22138
Portugal	6,7	4,5	8,9	19,2	32,6	16128
Canada	7,2	16,0	6,2	10,1	32,3	37856
Luxembourg	4,2	7,9	12,1	11,9	31,9	35767
United Kingdom	4,6	14,5	7,8	9,0	31,2	36159
Iceland	3,3	24,1	0,2	5,4	29,7	32194

United States	5,5	15,4	7,1	7,1	29,6	37606
Switzerland	4,4	8,9	10,0	10,0	28,8	38213
Australia	5,5	22,9	0,0	5,7	28,6	40630
Japan	4,7	5,2	10,3	11,1	26,6	35103
Ireland	4,5	9,6	4,5	9,7	23,8	30236
New Zealand	3,9	20,7	0,0	0,0	20,7	28228
Korea	3,7	2,0	6,5	8,1	16,6	36125
Mexico	3,5	2,6	1,3	11,4	15,4	10278

W drugiej tabeli możemy zobaczyć, że pod względem zarobków brutto Polska jest na 25 miejscu wśród trzydziestu krajów w OECD. Nawet pod względem udziału podatków dochodowych i składek na ubezpieczenie społeczne w zarobkach brutto nie zajmujemy pierwszego, ale 5 miejsce.

Państwa	Podatek dochodowy jako % zarobków brutto	Składki na ubezpieczenie społeczne jako % zarobków brutto	Suma jako % zarobków brutto	Zarobki brutto w dolarach według siły nabywczej
Denmark	30,6	10,6	41,2	37582
Belgium	26,6	14,0	40,5	35622
Germany	19,6	20,9	40,5	35203
Netherlands	8,5	25,8	34,4	34062
Poland	6,1	25,4	31,5	14381
Sweden	24,0	7,0	31,0	26078
Turkey	15,4	15,0	30,4	16463
Finland	24,2	6,1	30,3	29979
Austria	10,8	18,0	28,8	26617
Norway	20,9	7,8	28,7	33221
Italy	18,6	9,2	27,8	26303
France	13,1	13,6	26,7	25459
Hungary	12,4	13,5	25,9	9671
Iceland	25,5	0,2	25,7	30449
Canada	17,8	6,9	24,7	34038
United Kingdom	15,9	8,5	24,4	32896
Australia	24,3	0,0	24,3	38330
United States	16,5	7,7	24,2	34934
Czech Republic	11,4	12,5	23,9	14366
Luxembourg	8,9	13,8	22,7	31525
Slovak Republic	7,9	13,4	21,3	10322
Switzerland	9,8	11,1	20,9	34411
New Zealand	20,7	0,0	20,7	28228
Spain	12,7	6,4	19,0	22497
Japan	5,9	11,6	17,4	31194
Greece	0,6	16,0	16,6	17287
Portugal	5,6	11,0	16,6	13033
Ireland	10,6	5,0	15,7	27301
Korea	2,2	7,1	9,3	33 207
Mexico	3,0	1,5	4,5	9104

Decydujące znaczenie dla wysokiej pozycji Polski w rankingach według udziału pozapłacowych kosztów pracy w kosztach pracy ogółem i w zarobkach brutto mają nie wysokie podatki, ale wysokie składki na ubezpieczenie społeczne. Pod względem udziału

składek płaconych przez pracownika w kosztach pracy zajmujemy drugie miejsce po Holandii.

Zastanówmy się jeszcze jakie są związki statystyczne między stopą bezrobocia a wielkościami przedstawionymi w pierwszej tabeli. Wskaźnik korelacji między stopami bezrobocia i łącznym udziałem podatków i składek w kosztach pracy wynosi 0,4839, co oznacza, że jest to 1) zależność znacząca, 2) związek jest dodatni, tzn. wzrostowi jednej zmiennej towarzyszy wzrost drugiej. Wskaźnik korelacji między stopami bezrobocia a udziałem podatków dochodowych w kosztach pracy wynosi -0,2366, co oznacza, że 1) jest to zależność nieznacząca, 2) związek między zmiennymi jest ujemny, tzn. wzrostowi jednej zmiennej towarzyszy spadek drugiej. Wskaźnik korelacji między stopami ubóstwa i udziałem składek pracowników na ubezpieczenie społeczne w kosztach pracy wynosi 0,4140, a między stopami ubóstwa i udziałem składek pracodawców na ubezpieczenie społeczne wynosi 0,5382. Zależność pierwsza jest więc nieco słabsza. Widzimy jednak, że większa część związku między stopami bezrobocia i udziałem podatków i składek w kosztach pracy wynika z dość silnego związku między stopami bezrobocia i udziałem składek na ubezpieczenie społeczne w kosztach pracy. Analiza ta dotyczy tylko jednego roku i trzydziestu krajów oraz wyłącznie trzech zmiennych, stąd też wynikają jej ograniczenia.